

**Bryssel den 17 juni 2025
(OR. en)**

8401/25

**Interinstitutionellt ärende:
2025/0035(NLE)**

**RECH 176
ATO 24
COMPET 296**

LAGSTIFTNINGSAKTER OCH ANDRA INSTRUMENT

Ärende: RÅDETS FÖRORDNING (Euratom) om inrättande av Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram för perioden 2026–2027 som kompletterar Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation och om upphävande av rådets förordning (Euratom) 2021/765

RÅDETS FÖRORDNING (Euratom) 2025/...

av den ...

om inrättande av Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram för perioden 2026–2027 som kompletterar Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation och om upphävande av rådets förordning (Euratom) 2021/765

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen, särskilt artikel 7 första stycket,

med beaktande av Europeiska kommissionens förslag,

efter att ha hört vetenskapliga och tekniska kommittén, och

av följande skäl:

- (1) Syftet med Europeiska atomenergigemenskapen (*gemenskapen*) är att öka levnadsstandarden i medlemsstaterna genom att främja och underlätta kärnforskning i medlemsstaterna och komplettera denna med ett forsknings- och utbildningsprogram på gemenskapsnivå.
- (2) Kärnforskning kan bidra till social och ekonomisk välfärd och miljöhållbarhet genom att förbättra kärnsäkerheten, det nukleära fysiska skyddet och strålskyddet. Strålskyddsforskning har lett till förbättringar inom medicinsk teknik som många medborgare har nytta av, och denna forskning kan leda till förbättringar inom andra sektorer såsom industri, jordbruk, miljö och säkerhet.
- (3) Med fullständig respekt för medlemsstaternas rätt att besluta om sin energimix skulle forskningsresultat från det program som inrättas genom denna förordning potentiellt kunna bidra till ett klimatneutralt energisystem på ett tryggt, effektivt och säkert sätt.

- (4) För att säkerställa kontinuiteten i kärnforskningen på gemenskapsnivå måste gemenskapens forsknings- och utbildningsprogram inrättas för perioden 1 januari 2026–31 december 2027 (*Euratomprogrammet 2026-2027*) så att dess löptid anpassas till den fleråriga budgetramens löptid för åren 2021–2027, vilken fastställs i rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093¹. Euratomprogrammet 2026-2027 bör fortsätta att genomföra de viktigaste forskningsverksamheterna i Europeiska atomenergigemenskapens tidigare forsknings- och utbildningsprogram för åren 2021–2025 som inrättades genom rådets förordning (Euratom) 2021/765² (*Euratomprogrammet 2021–2025*), med samma mål och samma genomförandemetoder.
- (5) I kommissionens rapport om interimsvärderingen av Euratomprogrammet 2021–2025 betonades betydelsen av det programmets olika inslag. Enligt rapporten inbegriper dessa inslag a) den breda forskningsportföljen till stöd för kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd och kärnämneskontroll, strålskydd och andra tillämpningar än kärnkraft, b) EU-mervärde för fissionsforskning, c) stöd till intressenter genom förbättrad säkerhet och kunskapsbas med koppling till säkerhetsfrågor i samband med långsiktig drift av befintliga kärnkraftverk, d) förberedelser för säkerhets-, skydds- och kärnämnesdokumentationen för avancerade kärntekniska system e) vidareutvecklingen av fusionsforskningen genom bättre styrning, och f) fastställandet av programmets prioriteringar och av mer trovärdiga och realistiska vägar. I rapporten drogs slutsatsen att dessa inslag bör bibehållas i Euratomprogrammet 2026-2027.

¹ Rådets förordning (EU, Euratom) 2020/2093 av den 17 december 2020 om den fleråriga budgetramen 2021–2027 (EUT L 433I, 22.12.2020, s. 11, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj>).

² Rådets förordning (Euratom) 2021/765 av den 10 maj 2021 om inrättande av Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram för perioden 2021–2025 som kompletterar Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation samt om upphävande av förordning (Euratom) 2018/1563 (EUT 167I, 12.5.2021, s. 81, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/765/oj>)

- (6) Euratomprogrammet 2026-2027 utvecklas och utformas för att tillgodose behovet av en kritisk massa av understödda åtgärder. Detta bör uppnås genom fastställande av ett begränsat antal specifika mål inriktade på säker användning av kärnklyvning för kärnkraft och andra tillämpningar, bevarande och utveckling av nödvändig expertis, främjande av fusionsenergi och stöd till unionens och dess medlemsstaters politik i fråga om kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och nukleärt fysiskt skydd.
- (7) Euratomprogrammet 2026-2027 utgör en viktig del av unionens insatser för att ytterligare utveckla det tekniska ledarskapet och främja spetskompetens inom forskning och innovation på kärnenergiområdet för att säkerställa högsta möjliga standarder i fråga om kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall samt avveckling på kärnenergiområdet, i enlighet med de program mål som anges i denna förordning.
- (8) Eftersom alla medlemsstater använder radioaktiva material är det viktigt att säkerställa en ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall enligt kraven i rådets direktiv 2011/70/Euratom³ för att undvika att ålägga framtida generationer orimliga bördor. Euratomprogrammet 2026-2027 bör även fortsättningsvis förbättra och stödja forskning och utveckling som rör teknik och kompetens när det gäller hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall.

³ Rådets direktiv 2011/70/Euratom av den 19 juli 2011 om inrättande av ett gemenskapsramverk för ansvarsfull och säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall (EUT L 199, 2.8.2011, s. 48, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/70/oj>).

- (9) Inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 bör fusionsenergiforskning genomföras i enlighet med den europeiska fusionsfärdplanen, som redogör för den forskning och utveckling som krävs för att lägga grunden till ett elgenererande fusionskraftverk, och i enlighet med rådets beslut 2007/198/Euratom⁴. På kort och medellång sikt bör det viktigaste steget vara att slutföra byggandet och inleda driften av Iter, och ett dynamiskt fusionsforskningsprogram bör komplettera den europeiska Iter-verksamheten i syfte att främja den framtida driften av Iter och förberedelserna för ett första fusionskraftverk.
- (10) Genom stödet till kärnforskning bör Euratomprogrammet 2026-2027 bidra till uppfyllandet av målen för Horisont Europa – det ramprogram för forskning och innovation (*Horisont Europa*) som inrättats genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695⁵ och göra det lättare att genomföra Europa 2030-strategin och stärka det europeiska forskningsområdet.
- (11) Euratomprogrammet 2026-2027 bör eftersträva synergieffekter med Horisont Europa och andra unionsprogram, från utformning och strategisk planering via projekturval, förvaltning, kommunikation, informationsspridning och utnyttjande av resultat till övervakning, revision och styrelseformer.

⁴ Rådets beslut av den 27 mars 2007 om inrättande av ett europeiskt gemensamt företag för ITER och utveckling av fusionsenergi samt om beviljande av förmåner till detta företag (2007/198/Euratom) (EUT L 90, 30.3.2007, s. 58, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2007/198/oj>).

⁵ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/695 av den 28 april 2021 om inrättande av Horisont Europa – ramprogrammet för forskning och innovation, om fastställande av dess regler för deltagande och spridning och om upphävande av förordningarna (EU) nr 1290/2013 och (EU) nr 1291/2013 (EUT L 170, 12.5.2021, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/695/oj>).

- (12) Åtgärderna inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 bör vara proportionella utan att överlappa eller tränga undan privat finansiering och de bör ha ett tydligt europeiskt mervärde. Detta kommer att säkerställa att åtgärderna inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 är förenliga med unionens regler för statligt stöd, så att otillbörlig snedvridning av konkurrensen på den inre marknaden undviks.
- (13) Samtidigt som det är upp till varje medlemsstat att avgöra om den vill använda kärnenergi eller inte kan det konstateras att kärnenergi fyller olika funktioner i olika medlemsstater. Euratomprogrammet 2026-2027 kommer också att genom sin forskningsverksamhet bidra till främjandet av en bred diskussion mellan alla berörda parter om kärnenergins möjligheter och risker.
- (14) För att tillgodose utbildningsbehoven bör Euratomprogrammet 2026-2027 erbjuda stöd genom finansiella bidrag så att forskare på kärnenergiområdet kan komma ifråga för Marie Skłodowska-Curie-åtgärder på samma villkor som forskare inom andra områden.
- (15) I denna förordning fastställs en finansieringsram för hela löptiden för Euratomprogrammet 2026-2027 som ska utgöra det särskilda referensbeloppet i den mening som avses i punkt 18 i det interinstitutionella avtalet av den 16 december 2020 mellan Europaparlamentet, Europeiska unionens råd och Europeiska kommissionen om budgetdisciplin, samarbete i budgetfrågor och sund ekonomisk förvaltning samt om nya egna medel⁶, inbegripet en färdplan för införandet av nya egna medel för Europaparlamentet och rådet under det årliga budgetförfarandet.

⁶ EUT L 433 I, 22.12.2020, s. 28, ELI:
http://data.europa.eu/eli/agree_interinstitut/2020/1222/oj.

- (16) Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509⁷ (*budgetförordningen*) är tillämplig på Euratomprogrammet 2026-2027. I budgetförordningen fastställs regler för genomförande av unionens budget, inklusive regler för bidrag, priser, upphandling, indirekt förvaltning, finansieringsinstrument, budgetgarantier, ekonomiskt stöd och ersättning till externa experter. Regler som antas med stöd av artikel 322 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget) innefattar även en generell villkorlighetsordning för att skydda unionsbudgeten.
- (17) Valet av finansieringstyper och genomförandemetoder enligt denna förordning bör göras utifrån vad som är bäst för att uppnå åtgärdernas specifika mål och åstadkomma resultat, med särskild hänsyn till kostnader för kontroller, administrativa bördor och förväntad risk för bristande regelefterlevnad. När det gäller bidrag bör detta inbegripa att användning av enhetsbelopp, schablonsatser och enhetskostnader övervägs.
- (18) Särskild uppmärksamhet bör ägnas åt att säkerställa att små och medelstora företag och den privata sektorn i allmänhet deltar på lämpligt sätt. Kvantitativa och kvalitativa bedömningar av små och medelstora företags deltagande bör göras som en del av utvärderings- och övervakningsarrangemangen.

⁷ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) 2024/2509 av den 23 september 2024 om finansiella regler för unionens allmänna budget (EUT L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: <https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (19) De verksamheter som utvecklas inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 bör syfta till att undanröja bristande jämställdhet mellan kvinnor och män och att främja jämställdhet mellan dem inom forskning och innovation, i enlighet med artiklarna 2 och 3 i fördraget om Europeiska unionen och artikel 8 i EUF-fördraget. Jämställdhetsperspektivet bör integreras i forskning och innovation och beaktas i alla skeden av forskningscykeln.
- (20) För att fördjupa förbindelserna mellan vetenskap och samhälle och stärka allmänhetens förtroende för vetenskapen bör Euratomprogrammet 2026-2027 verka för ett välinformerat engagemang från medborgarnas och civilsamhällets sida i fråga om forskning och innovation genom att främja vetenskaplig utbildning, göra vetenskapliga rön mer tillgängliga, ta fram ansvarsfulla forsknings- och innovationsagendor som bemöter medborgarnas och civilsamhällets farhågor och förväntningar samt underlätta medborgarnas och civilsamhällets deltagande i verksamheter inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027.
- (21) Åtgärder som omfattas av Euratomprogrammet 2026-2027 bör genomföras med respekt för de grundläggande rättigheterna och med iakttagande av de principer som erkänns framför allt i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (22) Det är viktigt att också fortsättningsvis underlätta utnyttjandet av immateriella rättigheter som utvecklats av deltagarna och samtidigt tillvarata andra deltagares och gemenskapens legitima intressen, i enlighet med avdelning II kapitel 2 i fördraget om upprättandet av Europeiska atomenergigemenskapen (*Euratomfördraget*).

- (23) För att säkerställa att finansieringen från Euratom får största möjliga effekt kan gemenskapen, när så är lämpligt, överväga europeiska partnerskap med partner från den offentliga eller privata sektorn, förutsatt att de önskade effekterna kan uppnås mer effektivt i partnerskap än av unionen ensam och vid jämförelse med andra former av stöd från Euratomprogrammet 2026-2027. Denna förordning bör säkerställa att sådana partnerskap har en tydlig livscykelstrategi och följer en öppen urvals- och beslutsprocess i enlighet med bilaga III till förordning (EU) 2021/695.
- (24) Det bör också vara möjligt att hantera målen för Euratomprogrammet 2026-2027 genom finansieringsinstrument och budgetgarantier inom ramen för program som grundar sig på EUF-fördraget, förutsatt att åtgärderna är förenliga med målen och reglerna för sådana program.
- (25) För att säkerställa ett så effektivt genomförande som möjligt och åstadkomma ett sammanhängande, heltäckande och transparent regelverk för bidragsmottagare bör deltagande i Euratomprogrammet 2026-2027 och spridning av forskningsresultat omfattas av de relevanta reglerna i förordning (EU) 2021/695, med vissa anpassningar eller undantag. De relevanta definitioner och huvudsakliga åtgärdstyper som anges i den förordningen bör gälla vid tillämpningen av den här förordningen.

- (26) Garantifonden för deltagare, som inrättades genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013⁸ inom ramen för Horisont 2020 och som förvaltas av kommissionen, har visat sig vara en viktig skyddsmekanism som minskar riskerna beträffande utestående belopp som inte betalats tillbaka av deltagare på obestånd. Den skyddsmekanismen bör därför finnas kvar. Dessutom bör åtgärder inom ramen för denna förordning täckas av den ömsesidiga försäkringsmekanism som inrättats genom förordning (EU) 2021/695.
- (27) Gemensamma forskningscentrumet (*JRC*) bör också fortsättningsvis i lämpliga fall tillhandahålla oberoende, kundstyrt vetenskapligt material och tekniskt stöd för unionens och medlemsstaternas politik under hela policycykeln. JRC:s direkta åtgärder bör genomföras på ett flexibelt, effektivt och transparent sätt, med beaktande av JRC:s användares relevanta behov och unionspolitikens behov, särskilt inom kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och nukleärt fysiskt skydd, och så att de säkerställer skyddet av unionens ekonomiska intressen. Enligt rådets slutsatser av den 26 april 1994 om JRC:s roll, bör JRC fortsätta att generera extraresurser genom konkurrensutsatt stödverksamhet för unionens politik eller på tredje parter vägnar. JRC bör kunna delta i indirekta åtgärder, om det föreskrivs i det relevanta arbetsprogrammet.

⁸ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1291/2013 av den 11 december 2013 om inrättande av Horisont 2020 – ramprogrammet för forskning och innovation (2014–2020) och om upphävande av beslut nr 1982/2006/EG (EUT L 347, 20.12.2013, s. 104, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1291/oj>).

- (28) I enlighet med budgetförordningen, Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013⁹ samt rådets förordningar (EG, Euratom) nr 2988/95¹⁰, (Euratom, EG) nr 2185/96¹¹ och (EU) 2017/1939¹² ska unionens ekonomiska intressen skyddas genom proportionella åtgärder, inbegripet åtgärder avseende förebyggande, upptäckt, korrigerande och utredning av oriktigheter, inklusive bedrägerier, avseende krav på återbetalning av medel som förlorats, betalats ut på felaktiga grunder eller använts felaktigt samt, när så är lämpligt, avseende påförande av administrativa sanktioner. I enlighet med förordningarna (Euratom, EG) nr 2185/96 och (EU, Euratom) nr 883/2013 har Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) befogenhet att göra administrativa utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i syfte att fastställa om det har förekommit bedrägerier, korruption eller annan olaglig verksamhet som riktar sig mot unionens ekonomiska intressen.

⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU, Euratom) nr 883/2013 av den 11 september 2013 om utredningar som utförs av Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1073/1999 och rådets förordning (Euratom) nr 1074/1999 (EUT L 248, 18.9.2013, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/883/oj>).

¹⁰ Rådets förordning (EG, Euratom) nr 2988/95 av den 18 december 1995 om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT L 312, 23.12.1995, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1995/2988/oj>).

¹¹ Rådets förordning (Euratom, EG) nr 2185/96 av den 11 november 1996 om de kontroller och inspektioner på platsen som kommissionen utför för att skydda Europeiska gemenskapernas finansiella intressen mot bedrägerier och andra oegentligheter (EGT L 292, 15.11.1996, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1996/2185/oj>).

¹² Rådets förordning (EU) 2017/1939 av den 12 oktober 2017 om genomförande av fördjupat samarbete om inrättande av Europeiska åklagarmyndigheten (EUT L 283, 31.10.2017, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1939/oj>).

I enlighet med förordning (EU) 2017/1939 har Europeiska åklagarmyndigheten (*Eppo*) befogenhet att utreda och lagföra brott som skadar unionens ekonomiska intressen, enligt vad som föreskrivs i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371¹³. I enlighet med budgetförordningen ska varje person eller enhet som mottar medel från unionen samarbeta till fullo för att skydda unionens ekonomiska intressen, bevilja kommissionen, Olaf, revisionsrätten och – när det gäller de medlemsstater som deltar i fördjupat samarbete enligt förordning (EU) 2017/1939 – Eppo de rättigheter och den tillgång som krävs och säkerställa att tredje parter som är involverade i förvaltningen av medel från unionen beviljar likvärdiga rättigheter.

- (29) Tredjeländer får delta i Euratomprogrammet 2026-2027 på grundval av sina respektive rättsliga instrument. En särskild bestämmelse bör införas i denna förordning som kräver att tredjeländer beviljar de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt.

¹³ Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 av den 5 juli 2017 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen (EUT L 198, 28.7.2017, s. 29, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1371/oj>).

- (30) För att säkerställa enhetliga villkor för genomförandet av åtgärderna inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027, och övervakningen och utvärderingen av dem, bör kommissionen tilldelas genomförandebefogenheter. Dessa befogenheter bör utövas i enlighet med Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011¹⁴.
- (31) Enligt punkterna 22 och 23 i det interinstitutionella avtalet av den 13 april 2016 om bättre lagstiftning¹⁵ bör Euratomprogrammet 2026-2027 utvärderas på grundval av information som samlats in i enlighet med särskilda övervakningskrav, samtidigt som en administrativ börda, särskilt för medlemsstaterna, och överreglering undviks. Dessa krav bör när så är lämpligt innefatta mätbara indikatorer som utgångspunkt för utvärdering av de faktiska konsekvenserna av Euratomprogrammet 2026-2027.
- (32) Styrelsen för JRC, som inrättades genom kommissionens beslut 96/282/Euratom¹⁶, har rådfrågats om det vetenskapliga och tekniska innehållet i JRC:s direkta åtgärder.

¹⁴ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 182/2011 av den 16 februari 2011 om fastställande av allmänna regler och principer för medlemsstaternas kontroll av kommissionens utövande av sina genomförandebefogenheter (EUT L 55, 28.2.2011, s. 13, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2011/182/oj>).

¹⁵ EUT L 123, 12.5.2016, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2016/512/oj.

¹⁶ Kommissionens beslut 96/282/Euratom av den 10 april 1996 om omorganisation av Gemensamma forskningscentret (EGT L 107, 30.4.1996, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj>).

- (33) Europaparlamentet har hörts på frivillig grund och har avgett ett yttrande¹⁷. Europeiska ekonomiska och sociala kommittén har också hörts på frivillig grund och har avgett ett yttrande¹⁸.
- (34) Av rättssäkerhetsskäl bör förordning (Euratom) 2021/765 upphävas.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

¹⁷ Yttrande av den ... (ännu inte offentliggjort i EUT).

¹⁸ Yttrande av den ... (ännu inte offentliggjort i EUT).

Kapitel I

Allmänna bestämmelser

Artikel 1

Innehåll

Genom denna förordning inrättas Europeiska atomenergigemenskapens forsknings- och utbildningsprogram för perioden 1 januari 2026–31 december 2027 (*Euratomprogrammet 2026–2027*) och fastställs regler för deltagande och informationsspridning genom indirekta åtgärder inom ramen för Euratomprogrammet 2026–2027, och den kompletterar därigenom Horisont Europa.

Genom förordningen fastställs målen för Euratomprogrammet 2026–2027, budgeten för perioden 2026–2027, formerna av finansiering och reglerna för tillhandahållande av sådan finansiering.

Artikel 2

Definitioner

Vid tillämpning av denna förordning ska de relevanta definitioner som anges i förordning (EU) 2021/695 gälla. Hänvisningar i de definitionerna till unionen och Horisont Europa ska förstås som hänvisningar till Europeiska atomenergigemenskapen (*gemenskapen*) respektive Euratomprogrammet 2026-2027. I den här förordningen ska dock ”arbetsprogram” avse det dokument som kommissionen antagit för genomförandet av Euratomprogrammet 2026-2027 i enlighet med artikel 16 i den här förordningen.

Alla hänvisningar i den här förordningen till förordning (EU) 2021/695 avser den version som träder i kraft [*För in datumet för denna förordnings antagande*].

Artikel 3
Programmets mål

1. Det allmänna målet för Euratomprogrammet 2026-2027 är att bedriva forskning på kärnenergiområdet och utbildningsverksamhet, med tonvikt på en kontinuerlig förbättring av kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd och strålskydd, samt att komplettera uppnåendet av målen för Horisont Europa, bland annat med avseende på energiomställningen.
2. Euratomprogrammet 2026-2027 ska ha följande specifika mål:
 - a) Förbättra och stödja kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall samt avveckling, inklusive en trygg och säker användning av kärnkraft och av andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft.
 - b) Bibehålla och vidareutveckla expertis och kompetens på kärnenergiområdet i gemenskapen.
 - c) Främja utvecklingen av fusionsenergi som en potentiell framtida energikälla för elproduktion och bidra till genomförandet av den europeiska färdplanen för fusionsenergi.
 - d) Stödja unionens och dess medlemsstaters politik för att kontinuerligt förbättra kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och nukleärt fysiskt skydd.
3. De mål som anges i punkterna 1 och 2 ska genomföras i enlighet med bilaga I. Genomförandet av dessa mål får, i vederbörligen motiverade fall, inbegripa svarsåtgärder vid nya möjligheter, kriser och hot.

Artikel 4

Budget

1. Finansieringsramen för genomförandet av Euratomprogrammet 2026-2027 för perioden 1 januari 2026–31 december 2027 ska vara 598 346 804 EUR i löpande priser.
2. Den vägledande fördelningen av det belopp som avses i punkt 1 ska vara följande:
 - a) 252 532 225 EUR för indirekta åtgärder inom fusionsforskning och utveckling.
 - b) 115 339 356 EUR för indirekta åtgärder inom kärnklyvning, säkerhet och strålskydd.
 - c) 230 475 223 EUR för direkta åtgärder som genomförs av gemensamma forskningscentrumet (*JRC*).

Kommissionen får inte avvika från det belopp som anges i första stycket c i den här punkten.

3. Det belopp som anges i punkt 1 får även användas för att täcka utgifter för förberedelser, övervakning, kontroll, revision, utvärdering och andra verksamheter och kostnader som krävs för förvaltning och genomförande av Euratomprogrammet 2026-2027, inbegripet alla administrativa kostnader, samt utvärdering av dess måluppfyllelse. De administrativa kostnaderna för indirekta åtgärder får inte överstiga 6 % av det totala belopp som fördelats till sådana indirekta åtgärder inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 som avses i punkt 2 första stycket a och b. Det belopp som anges i punkt 1 får också användas för att täcka
 - a) utgifter för studier, expertmöten, informations- och kommunikationsåtgärder, i den mån de har anknytning till målen för Euratomprogrammet 2026-2027,
 - b) utgifter i samband med it-nätverk som fokuserar på bearbetning och utbyte av information, däribland gemensamma it-verktyg och annat tekniskt och administrativt stöd som behövs i samband med förvaltningen av Euratomprogrammet 2026-2027.
4. Om det är nödvändigt för förvaltning av åtgärder som inte slutförts den 31 december 2027 får anslag föras in i budgeten efter 2027 för att täcka utgifter enligt punkt 3.
5. Om den åtgärd som ett budgetmässigt åtagande ska täcka sträcker sig över mer än ett budgetår får åtagandet delas upp i flera årliga betalningar.
6. Utan att det påverkar tillämpningen av förordning (EU, Euratom) 2024/2509 (*budgetförordningen*) kan utgifter för åtgärder till följd av projekt som ingår i det första arbetsprogrammet vara stödberättigande från och med den 1 januari 2026.

7. Medel som tilldelas medlemsstaterna inom ramen för delad förvaltning får på den berörda medlemsstatens begäran överföras till Euratomprogrammet 2026-2027 med förbehåll för de villkor som fastställs i de relevanta bestämmelserna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060¹⁹. Kommissionen ska förvalta dessa medel direkt i enlighet med artikel 62.1 första stycket a i budgetförordningen eller indirekt i enlighet med led c i det stycket. Dessa medel ska användas till förmån för den berörda medlemsstaten.

Artikel 5

Tredjeländer som är associerade till Euratomprogrammet 2026-2027

1. Euratomprogrammet 2026-2027 ska vara öppet för associering för följande tredjeländer:
- a) Anslutande länder, kandidatländer och potentiella kandidater, i enlighet med de allmänna principer och villkor för dessa länders deltagande i gemenskapens program som fastställs i ramavtal och associeringsrådsbeslut för respektive land eller i liknande avtal och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan gemenskapen och dessa länder.

¹⁹ Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2021/1060 av den 24 juni 2021 om fastställande av gemensamma bestämmelser för Europeiska regionala utvecklingsfonden, Europeiska socialfonden+, Sammanhållningsfonden, Fonden för en rättvis omställning och Europeiska havs-, fiskeri- och vattenbruksfonden samt finansiella regler för dessa och för Asyl-, migrations- och integrationsfonden, Fonden för inre säkerhet samt instrumentet för ekonomiskt stöd för gränsförvaltning och viseringspolitik (EUT L 231, 30.6.2021, s. 159, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1060/oj>).

- b) Länder som omfattas av den europeiska grannskapspolitiken, i enlighet med de allmänna principer och allmänna villkor för dessa länders deltagande i gemenskapens program som fastställs i respektive ramavtal och associeringsrådsbeslut eller i liknande avtal, och i enlighet med de särskilda villkor som föreskrivs i avtal mellan gemenskapen och dessa länder.
 - c) Tredjeländer och territorier som uppfyller samtliga följande kriterier:
 - i) God kapacitet inom vetenskap, teknik och innovation.
 - ii) Engagemang för en regelbaserad öppen marknadsekonomi, med rättvis och skälig hantering av immaterialrättigheter, understött av demokratiska institutioner.
 - iii) Aktivt främjande av strategier för att förbättra medborgarnas ekonomiska och sociala välfärd.
2. Associeringen till Euratomprogrammet 2026-2027 ska för vart och ett av tredjeländerna i punkt 1 c ske i enlighet med villkoren i ett särskilt avtal som omfattar tredjelandets deltagande i något gemenskaps- eller unionsprogram, under förutsättning att avtalet
- a) säkerställer en rättvis balans vad gäller bidrag från och förmåner till det tredjeland som deltar i gemenskaps- eller unionsprogrammen,

- b) föreskriver villkoren för deltagande i gemenskaps- eller unionsprogrammen, inbegripet beräkning av ekonomiska bidrag till enskilda program, och deras administrativa kostnader,
- c) inte ger tredjelandet någon beslutsbefogenhet i fråga om Euratomprogrammet 2026-2027,
- d) garanterar unionens rätt att säkerställa en sund ekonomisk förvaltning och att skydda unionens ekonomiska intressen.

De bidrag som avses i första stycket b i denna punkt ska utgöra inkomster avsatta för särskilda ändamål i enlighet med artikel 21.5 i budgetförordningen.

- 3. Omfattningen av varje enskilt tredjelands associering till Euratomprogrammet 2026-2027 ska fastställas med beaktande av målet att driva på den ekonomiska tillväxten i unionen genom innovation. I enlighet med detta kan delar av Euratomprogrammet 2026-2027 uteslutas från ett associeringsavtal för ett visst land, med undantag för anslutningsländer, kandidatländer och potentiella kandidater.
- 4. Associeringsavtalet ska i lämpliga fall möjliggöra ömsesidigt deltagande för rättsliga enheter som är etablerade i unionen i motsvarande program i associerade länder i enlighet med de villkor som fastställs i dessa program.

5. Villkoren som fastställer det ekonomiska bidragets omfattning ska, när så är lämpligt, säkerställa en regelbunden automatisk korrigering av eventuella betydande obalanser jämfört med det belopp som enheter som är etablerade i det associerade landet erhåller genom deltagande i Euratomprogrammet 2026-2027, med beaktande av kostnaderna för förvaltningen, utförandet och driften av Euratomprogrammet 2026-2027.

Artikel 6

Genomförande av och former av finansiering

1. Euratomprogrammet 2026-2027 ska genomföras genom direkt förvaltning i enlighet med budgetförordningen eller genom indirekt förvaltning av de finansieringsorgan som avses i artikel 62.1 första stycket c i budgetförordningen.
2. Finansiering inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 får tillhandahållas i alla former som anges i budgetförordningen; bidrag ska emellertid vara den huvudsakliga formen av stöd för indirekta åtgärder inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027. Finansiering inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 får också tillhandahållas i form av priser, upphandling och finansieringsinstrument inom ramen för blandfinansieringsinsatser.

3. De huvudsakliga typer av åtgärder som ska vidtas inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 fastställs och definieras i artikel 2 i förordning (EU) 2021/695, såsom forsknings- och innovationsåtgärder, innovationsåtgärder, innovations- och marknads lanseringsåtgärder, utbildnings- och rörlighetsåtgärder, medfinansieringsåtgärder avseende program, förkommersiella upphandlingsåtgärder, åtgärder för offentlig upphandling av innovativa lösningar, samordnings- och stödåtgärder, innovationspriser och erkännandepriiser.

De former av finansiering som avses i punkt 2 i denna artikel ska användas på ett flexibelt sätt för samtliga mål för Euratomprogrammet 2026-2027, och deras användning ska bestämmas utifrån dels behoven, dels de enskilda målens egenskaper.

4. Euratomprogrammet 2026-2027 ska också stödja direkta åtgärder som vidtas av JRC.

Artikel 7

Europeiska partnerskap

1. Delar av Euratomprogrammet 2026-2027 kan komma att genomföras med hjälp av europeiska partnerskap.

2. Gemenskapens deltagande i europeiska partnerskap kan ske i någon av följande former:
- a) Deltagande i partnerskap som inrättats på grundval av samförståndsavtal eller kontraktsmässiga arrangemang mellan kommissionen och offentliga eller privata parter med angivande av målen för det europeiska partnerskapet, tillhörande åtaganden från alla berörda parter beträffande deras ekonomiska bidrag eller bidrag in natura, nyckelprestations- och effektindikatorer, resultat som ska levereras och rapporteringsförfaranden; de inkluderar identifiering av kompletterande forsknings- och innovationsverksamhet som genomförs av parterna och av Euratomprogrammet 2026-2027 (samprogrammerade europeiska partnerskap).
 - b) Deltagande i och ekonomiska bidrag till ett program för forsknings- och innovationsverksamhet med angivande av målen, nyckelprestations- och effektindikatorer samt resultat som ska levereras grundat på parternas åtaganden beträffande deras ekonomiska bidrag och/eller bidrag in natura samt integrering av deras relevanta verksamheter genom en medfinansieringsåtgärd inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 (medfinansierade europeiska partnerskap).
3. Europeiska partnerskap ska
- a) inrättas när målen för Euratomprogrammet 2026-2027 skulle uppnås på ett mer effektivt sätt genom ett europeiskt partnerskap än av unionen ensam, och vid jämförelse med andra former av stöd inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027; en lämplig andel av budgeten för Euratomprogrammet 2026-2027 ska avsättas för sådana delar,

- b) efterleva principerna om unionsmervärde, öppenhet och insyn, genomslag inom och för Europa, starka hävstångseffekter i tillräcklig omfattning, långsiktigt engagemang från alla berörda parter, flexibilitet vid genomförande, samstämmighet, samordning och komplementaritet med unionens initiativ och lokala, regionala, nationella och, i förekommande fall internationella initiativ eller andra europeiska partnerskap,
 - c) ha en tydlig livscykelbaserad strategi, vara tidsbegränsade och inbegripa villkor för utfasning av finansieringen från Euratomprogrammet 2026-2027.
4. Bestämmelser och kriterier för urval, genomförande, övervakning, utvärdering och utfasning av europeiska partnerskap anges i bilaga III till förordning (EU) 2021/695.

Artikel 8

Öppen vetenskap

Bestämmelserna om öppen vetenskap i förordning (EU) 2021/695 ska vara tillämpliga på Euratomprogrammet 2026-2027.

Artikel 9

Stödberättigande åtgärder och regler för deltagande och spridning av forskningsresultat

1. Endast åtgärder för genomförande av de mål som anges i artikel 3 berättigar till finansiering.

2. Utan att det påverkar tillämpningen av punkterna 3 och 4 i denna artikel ska avdelning II om regler för deltagande och informationsspridning i förordning (EU) 2021/695 vara tillämpliga på åtgärder som får stöd inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027. Hänvisningar i förordning (EU) 2021/695 till unionen och Horisont Europa ska förstås som hänvisningar till gemenskapen och Euratomprogrammet 2026-2027 där så är lämpligt. Hänvisningar i förordning (EU) 2021/695 till ”säkerhetsbestämmelser” ska förstås så, att de inbegriper medlemsstaternas försvarsintressen i den mening som avses i artikel 24 i Euratomfördraget.
3. Genom undantag från artikel 40.4 i förordning (EU) 2021/695 får rätten att invända mot överlåtelser av äganderätten till resultat, eller till beviljande av en exklusiv licens för resultat, utsträckas till att omfatta beviljande av icke-exklusiva licenser.
4. Genom undantag från artikel 41.9 i förordning (EU) 2021/695 ska bidragsmottagare som fått bidrag från gemenskapsfinansiering bevilja avgiftsfri åtkomst till sina resultat för gemenskapens institutioner, finansieringsorgan eller det europeiska gemensamma företaget för Iter och utveckling av fusionsenergi som inrättats genom beslut 2007/198/Euratom (*det gemensamma företaget Fusion for Energy*) i syfte att utveckla, genomföra och övervaka gemenskapens politik och program eller skyldigheter som följer av internationellt samarbete med tredjeländer och internationella organisationer. Sådan rätt till åtkomst ska omfatta rätten att ge tredje parter tillåtelse att använda resultaten i offentlig upphandling, och rätten att underlicensiera. Åtkomsträttigheter ska vara begränsade till icke-kommersiell och icke-konkurrenspräglad användning.

5. Den ömsesidiga försäkringsmekanism som inrättas enligt förordning (EU) 2021/695 ska täcka risken i samband med förfallna belopp som inte betalas in av bidragsmottagarna till kommissionen eller finansieringsorganen inom ramen för denna förordning.

Artikel 10

Kumulativ, alternativ och kombinerad finansiering

1. Euratomprogrammet 2026-2027 ska genomföras i synergi med Horisont Europa och andra unionsprogram.
2. För att uppnå målen för Euratomprogrammet 2026-2027 och hantera de utmaningar som är gemensamma för Euratomprogrammet 2026-2027 och Horisont Europa får verksamheter som avser flera av målen för Euratomprogrammet 2026-2027 eller de som genomför Horisont Europa, eller både och, utnyttja gemenskapens finansiella bidrag, om inget annat föreskrivs i artikel 9. Euratomprogrammet 2026-2027 kan i synnerhet bidra ekonomiskt till Marie Skłodowska-Curie-åtgärderna i syfte att stödja verksamhet som är relevant för kärnforskning.
3. En åtgärd som har fått bidrag från ett annat unionsprogram får också erhålla bidrag inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027, förutsatt att bidragen inte täcker samma kostnader. Reglerna för det relevanta programmet ska tillämpas för det motsvarande bidraget till åtgärden. Den kumulativa finansieringen får inte överstiga de totala stödberättigande kostnaderna för åtgärden. Stödet från de olika programmen får beräknas proportionellt i enlighet med de dokument som anger villkoren för stödet.

4. Åtgärder får ta emot stöd från Europeiska regionala utvecklingsfonden eller Europeiska socialfonden+, i enlighet med de relevanta bestämmelserna i förordning (EU) 2021/1060, om de har certifierats med en spetskompetensstämpel inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 på grund av att de uppfyller följande kumulativa villkor:
- a) De har bedömts i en ansökningsomgång inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027.
 - b) De uppfyller minimikvalitetskraven i den ansökningsomgången.
 - c) De får inte finansieras inom ramen för den ansökningsomgången på grund av budgetbegränsningar.

Kapitel II

Programplanering, övervakning, utvärdering och kontroll

Artikel 11

Arbetsprogram

1. De indirekta åtgärderna inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 ska genomföras genom arbetsprogram enligt artikel 110 i budgetförordningen. I tillämpliga fall ska det totala belopp som reserveras för blandfinansieringsinsatser fastställas i arbetsprogrammet. Kommissionen ska anta arbetsprogram genom genomförandeakter. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det granskningsförfarande som avses i artikel 16.4.

2. Utöver kraven i artikel 110 i budgetförordningen ska följande ingå i arbetsprogrammen, beroende på vad som är lämpligt:
 - a) Uppgifter om det belopp som avsatts för varje åtgärd, och en vägledande tidsplan för genomförandet.
 - b) För bidrag: prioriteringar, urvals- och tilldelningskriterier, de olika tilldelningskriteriernas relativa vikt, samt maximal finansieringssats för de sammanlagda stödberättigande kostnaderna.
 - c) Eventuella ytterligare skyldigheter för bidragsmottagare i enlighet med artiklarna 39 och 41 i förordning (EU) 2021/695.
 - d) En flerårig strategi och strategiska riktlinjer för genomförandet under de kommande åren.
3. Kommissionen ska utarbeta ett flerårigt arbetsprogram för JRC:s direkta åtgärder i enlighet med beslut 96/282/Euratom.

Artikel 12

Övervakning och rapportering

1. Kommissionen ska kontinuerligt övervaka förvaltningen och genomförandet av Euratomprogrammet 2026-2027. För att öka insynen ska dessa uppgifter offentliggöras på ett tillgängligt sätt på kommissionens webbplats i enlighet med den senaste uppdateringen av uppgifterna.

Indikatorer för att årligen rapportera om hur långt Euratomprogrammet 2026-2027 kommit med att uppfylla målen i artikel 3 anges i bilaga II tillsammans med effektkedjor.

2. För att säkerställa en ändamålsenlig bedömning av framstegen inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 när det gäller att uppnå dess mål ska kommissionen anta genomförandeakter om genomförandet av ramen för övervakning och utvärdering, särskilt genom att fastställa utgångsvärden och mål i enlighet med bilaga II. Dessa genomförandeakter ska antas i enlighet med det rådgivande förfarandet enligt artikel 16.3.
3. Systemet för prestationsrapportering ska säkerställa att uppgifter för övervakning av genomförandet av Euratomprogrammet 2026-2027 och resultat samlas in effektivt, på ett ändamålsenligt sätt och i god tid, utan att bidragsmottagarnas administrativa börda ökar. För detta ändamål ska proportionella rapporteringskrav ställas på mottagarna av gemenskapsfinansiering, och i förekommande fall på medlemsstaterna.

Artikel 13

Information, kommunikation, publicitet, informationsspridning och utnyttjande

1. Mottagarna av finansiering från Euratomprogrammet 2026-2027 ska framhålla att finansieringen kommer från gemenskapen och säkerställa gemenskapsfinansieringens synlighet, i synnerhet när de främjar åtgärderna och deras resultat genom att tillhandahålla enhetlig, ändamålsenlig och proportionell riktad information till olika målgrupper, däribland medierna och allmänheten.

2. Kommissionen ska genomföra informations- och kommunikationsåtgärder avseende Euratomprogrammet 2026-2027, åtgärder som vidtagits inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 och uppnådda resultat. Dessutom ska den i god tid tillhandahålla medlemsstaterna och bidragsmottagarna utförlig information. Evidensbaserad kontaktförmedling vars underlag utgörs av analyser och affinitet i nätverk ska tillhandahållas intresserade enheter så att konsortier för samverkansprojekt kan bildas, med särskild uppmärksamhet ägnad åt att identifiera möjligheter till nätverkande för rättsliga enheter från medlemsstater med låga forsknings- och innovationsresultat. Mot bakgrund av en sådan analys får riktade kontaktförmedlingsevenemang anordnas för specifika ansökningsomgångar.
3. Kommissionen ska även fastställa en strategi för spridning och utnyttjande av resultaten för att öka tillgängligheten och spridningen av resultat och kunskap som härrör från forskning och innovation inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 för att påskynda utnyttjande i riktning mot marknadspenetration, ytterligare forskningssamarbete och att öka genomslaget hos Euratomprogrammet 2026-2027.
4. Finansiella medel som tilldelas Euratomprogrammet 2026-2027 ska också bidra till den gemensamma kommunikationen om gemenskapens politiska prioriteringar, samt till åtgärder avseende information, kommunikation, publicitet, spridning och utnyttjande, i den mån dessa prioriteringar har anknytning till de mål som anges i artikel 3.

Artikel 14

Utvärdering

1. Utvärderingar av Euratomprogrammet 2026-2027 ska utföras i god tid för att kunna användas i beslutsprocessen för Euratomprogrammet 2026-2027, dess efterträdare eller andra initiativ som är relevanta för forskning och innovation.

2. Vid slutet av genomförandet av Euratomprogrammet 2026-2027, dock senast fyra år efter slutet av den period som anges i artikel 1, ska kommissionen med bistånd av oberoende experter som valts ut genom ett öppet förfarande genomföra en slututvärdering av Euratomprogrammet 2026-2027 och Euratomprogrammet 2021–2025. Den ska inbegripa en bedömning av de långsiktiga effekterna av Euratoms tidigare forsknings- och utbildningsprogram och ändamålsenligheten, effektiviteten, relevansen, samstämmigheten och gemenskapsmervärdet hos Euratomprogrammet 2026-2027.
3. Kommissionen ska offentliggöra och överlämna slutsatserna från dessa utvärderingar tillsammans med sina egna observationer till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommittén.

Artikel 15

Revision

1. Kontrollsystemet för Euratomprogrammet 2026-2027 ska säkerställa en lämplig balans mellan förtroende och kontroll, och beakta administrativa och andra kostnader för kontroller på alla nivåer, särskilt för bidragsmottagarna. Revisionsreglerna ska vara tydliga, konsekventa och samstämmiga för hela Euratomprogrammet 2026-2027.
2. Åtgärder som får gemensam finansiering från olika unionsprogram ska vara föremål för revision endast en gång, varvid alla berörda program och deras respektive tillämpliga bestämmelser ska beaktas.

3. Kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet får utföra kombinerade systemkontroller på bidragsmottagarnivå. Sådana kombinerade kontroller ska vara frivilliga för vissa typer av bidragsmottagare och bestå av en revision av system och processer, kompletterat med en revision av transaktioner. Sådana revisioner av transaktioner ska utföras av en behörig oberoende revisor som är kvalificerad att utföra lagstadgad revision av räkenskaper i enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG²⁰. Revisionerna av system och processer får användas av kommissionen eller det relevanta finansieringsorganet för att fastställa en övergripande försäkran om en sund ekonomisk förvaltning av utgifter och för omprövning av omfattningen av efterhandsrevisioner och intyg om redovisningen.
4. I enlighet med artikel 127 i budgetförordningen får kommissionen eller finansieringsorganet förlita sig på revisioner av användningen av gemenskapens bidrag som utförs av andra oberoende och behöriga personer eller enheter, även sådana som inte agerar på uppdrag av unionens institutioner eller organ.
5. Revisioner får utföras upp till två år efter slutbetalningen.
6. Kommissionen ska offentliggöra riktlinjer för revision i syfte att säkerställa en tillförlitlig och enhetlig tillämpning och tolkning av revisionsförfarandena och revisionsreglerna under hela löptiden för Euratomprogrammet 2026-2027.

²⁰ Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/43/EG av den 17 maj 2006 om lagstadgad revision av årsbokslut och sammanställd redovisning och om ändring av rådets direktiv 78/660/EEG och 83/349/EEG samt om upphävande av rådets direktiv 84/253/EEG (EUT L 157, 9.6.2006, s. 87, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/43/oj>).

Artikel 16
Kommittéförfarande

1. Kommissionen ska biträdas av en kommitté. Denna kommitté ska vara en kommitté i den mening som avses i förordning (EU) nr 182/2011.
2. Kommittén ska sammanträda i två olika konstellationer, som ska behandla fissionsrelaterade respektive fusionsrelaterade aspekter av Euratomprogrammet 2026-2027.

För att underlätta genomförandet av Euratomprogrammet 2026-2027 kommer kommissionen, för varje möte i kommittén som fastställs i dagordningen, att ersätta utgifterna för en företrädare per medlemsstat och för en sakkunnig eller rådgivare per medlemsstat för sådana punkter på dagordningen där en medlemsstat kräver specialiserad sakkunskap, i överensstämmelse med kommissionens fastställda riktlinjer.

3. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 4 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
4. När det hänvisas till denna punkt ska artikel 5 i förordning (EU) nr 182/2011 tillämpas.
5. Om kommitténs yttrande ska inhämtas genom skriftligt förfarande, ska det förfarandet avslutas utan resultat om kommitténs ordförande, inom tidsfristen för att avge yttrandet, så beslutar eller en enkel majoritet av kommittéledamöterna så begär.

6. Kommissionen ska regelbundet informera kommittén om hur genomförandet av Euratomprogrammet 2026-2027 fortlöper i stort och ska i god tid tillhandahålla kommittén information om alla åtgärder som föreslås eller finansieras inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027.

Artikel 17

Skydd av unionens ekonomiska intressen

När ett tredjeland deltar i Euratomprogrammet 2026-2027 genom ett beslut antaget enligt ett internationellt avtal eller på grundval av något annat rättsligt instrument ska tredjelandet bevilja de rättigheter och den tillgång som krävs för att den behöriga utanordnaren, Olaf och revisionsrätten ska kunna utöva sina respektive befogenheter på ett heltäckande sätt. När det gäller Olaf ska dessa rättigheter innefatta rätten att göra utredningar, inklusive kontroller och inspektioner på platsen, i enlighet med förordning (EU, Euratom) nr 883/2013.

Kapitel III

Övergångsbestämmelser och slutbestämmelser

Artikel 18

Upphävande

Förordning (Euratom) 2021/765 ska upphöra att gälla med verkan från och med den 1 januari 2026.

Artikel 19
Övergångsbestämmelser

1. Denna förordning ska inte påverka fortsatt genomförande eller ändring av de åtgärder som inletts enligt förordning (Euratom) 2021/765, som ska fortsätta att tillämpas på dessa åtgärder fram till dess att de avslutas.
2. Vid behov ska återstående arbetsuppgifter för den kommitté som inrättades genom förordning (Euratom) 2021/765 genomföras av den kommitté som avses i artikel 16 i den här förordningen.
3. Finansieringsramen för Euratomprogrammet 2026-2027 får också omfatta de utgifter för tekniskt och administrativt bistånd som är nödvändiga för att säkerställa övergången mellan Euratomprogrammet 2026-2027 och de åtgärder som antagits enligt förordning (Euratom) 2021/765.

Artikel 20
Ikraftträdande

Denna förordning träder i kraft samma dag som den offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i ... den ...

På rådets vägnar
[...]
Ordförande

BILAGA I

VERKSAMHETER

De specifika mål som anges i artikel 3.2 ska eftersträvas genom hela Euratomprogrammet 2026-2027 i enlighet med de huvuddrag för verksamheten som beskrivs i denna bilaga. Genom att genomföra dessa specifika mål stödjer Euratomprogrammet 2026-2027 medlemsstaterna i deras genomförande av Euratomlagstiftningen¹ samtidigt som det förstärker medlemsstaternas och den privata sektorns forskningsinsatser. De specifika målen bör bidra till att upprätthålla och vidareutveckla det tekniska ledarskapet på det kärntekniska området.

¹ I synnerhet rådets direktiv 2006/117/Euratom av den 20 november 2006 om övervakning och kontroll av transporter av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle (EUT L 337, 5.12.2006, s. 21, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2006/117/oj>), rådets direktiv 2009/71/Euratom av den 25 juni 2009 om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 172, 2.7.2009, s. 18, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2009/71/oj>), rådets direktiv 2011/70/Euratom, rådets direktiv 2013/51/Euratom av den 22 oktober 2013 om fastställande av krav avseende skydd av allmänhetens hälsa mot radioaktiva ämnen i dricksvatten (EUT L 296, 7.11.2013, s. 12, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/51/oj>), rådets direktiv 2013/59/Euratom av den 5 december 2013 om fastställande av grundläggande säkerhetsnormer för skydd mot de faror som uppstår till följd av exponering för joniserande strålning, och om upphävande av direktiven 89/618/Euratom, 90/641/Euratom, 96/29/Euratom, 97/43/Euratom och 2003/122/Euratom (EUT L 13, 17.1.2014, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2013/59/oj>) och rådets förordning (Euratom) 2016/52 av den 15 januari 2016 om gränsvärden för radioaktiva ämnen i livsmedel och foder efter en kärnenergiolycka eller annan radiologisk nödsituation och om upphävande av rådets förordning (Euratom) nr 3954/87 och kommissionens förordningar (Euratom) nr 944/89 och (Euratom) nr 770/90 (EUT L 13, 20.1.2016, s. 2, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2016/52/oj>).

För att uppnå de specifika mål som anges i artikel 3.2 kommer Euratomprogrammet 2026-2027 att stödja övergripande verksamheter som säkerställer att forskningsinsatserna samverkar för att lösa gemensamma uppgifter. Det kommer att säkerställas att det finns lämpliga länkar till Horisont Europa och att gränssnitt, exempelvis gemensamma ansökningsomgångar, delas med Horisont Europa. Närliggande forsknings- och innovationsverksamhet kan också komma i fråga för finansiellt stöd från de fonder som omfattas av förordning (EU) 2021/1060 i den mån de är i linje med de fondernas mål och förordningar.

De verksamheter som anges i denna bilaga inbegriper internationellt samarbete inom forskning och innovation på kärnenergiområdet för fredlig användning, baserat på gemensamma mål och ömsesidigt förtroende, i syfte att ge tydliga och väsentliga fördelar för unionen och dess medborgare och miljö. Detta omfattar internationellt samarbete inom multilaterala ramar. JRC kommer, i egenskap av Euratoms formellt erkända genomförandeorgan för fjärde generationens internationella forum (GIF)², att fortsätta att underlätta och samordna Euratoms bidrag till och deltagande i GIF:s forsknings- och utbildningsverksamhet. Bidraget till GIF:s verksamheter inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 är inriktat på forsknings- och utbildningsverksamhet om kärnsäkerhet, strålskydd, kärnämneskontroll och icke-spridning som är specifik för fjärde generationens system.

All ny verksamhet som anförtros JRC ska analyseras av JRC:s styrelse för att kontrollera att den är förenlig med befintliga verksamheter i medlemsstaterna och för att undvika dubbelarbete inom forskning och utveckling på kärnenergiområdet i unionen.

Kommissionen får, genom det relevanta arbetsprogrammet inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027, besluta att fortsätta att finansiera bidrag som beviljats enligt förordning (Euratom) 2021/765.

² I enlighet med artikel III.2 i ramavtalet för internationellt samarbete om forskning och utveckling avseende fjärde generationens kärnenergisystem.

Arbetsprogrammets prioriteringar ska fastställas av kommissionen på grundval av information från offentliga myndigheter och kärnforskningsintressenter och andra relevanta organisationer eller forum för intressenter inom kärnteknikområdet.

Forskning och utbildning inom följande områden är stödberättigande för finansiering från Euratomprogrammet 2026-2027:

- a) Förbättring av och stöd till kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall samt avveckling, inklusive säker användning av kärnkraft och av andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft³:
 - i) Kärnsäkerhet: säkerhet i reaktorsystem och bränslecykler i drift inom gemenskapen eller, i den utsträckning som det är nödvändigt för att bibehålla en bred expertis på kärnsäkerhetsområdet i gemenskapen, de reaktortyper och hela deras bränslecykler, såsom separation och transmutation, som kan komma att användas i framtiden.
 - ii) Säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall: hantering och framför allt behandling före deponering samt deponering av medelaktivt, högaktivt och långlivat radioaktivt avfall och använt kärnbränsle, samt andra radioaktiva avfallsflöden och avfallstyper för vilka det för närvarande inte finns några industriellt färdigutvecklade processer eller för vilka dessa processer skulle kunna förbättras; minimering av radioaktivt avfall samt reducering av radiotoxiciteten i detta avfall; hantering och överföring av kunskap och kompetens mellan generationer och mellan medlemsstaternas program för hantering av radioaktivt avfall och använt kärnbränsle.

³ Frånsett nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll och icke-spridning får dessa verksamheter genomföras genom direkta och indirekta åtgärder.

- iii) Avveckling: forskning om utveckling och utvärdering av tekniker för avveckling och miljösanering av kärntekniska anläggningar; stöd till utbyte av bästa praxis och kunskaper om avveckling.
- iv) Tillämpningsområden för kärnvetenskap och joniserande strålning, strålskydd, olycksberedskap:
 - Tillämpningar av kärnvetenskap och joniserande strålning inom medicinsk forskning, industriforskning och annan forskning.
 - Effekter av och risker med låga doser från industriell, medicinsk eller miljörelaterad exponering.
 - Olycksberedskap vid strålningsolyckor samt forskning om radioekologi.
 - Säker och trygg försörjning och användning av radioisotoper.
 - Modeller för radioaktiva ämnens spridning i miljön och stöd till datautbyte, varningssystem och samarbete om mätningsteknik⁴ (att genomföras genom direkta åtgärder).
- v) Nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll och icke-spridning (att genomföras genom direkta åtgärder):
 - Metoder och teknik för att stödja och förstärka kärnämneskontrollen inom gemenskapen och internationellt.

⁴ Artiklarna 35, 36 och 38 i Euratomfördraget; rådets beslut 87/600/Euratom av den 14 december 1987 om en gemenskapsordning för ett snabbt informationsutbyte i händelse av en nödsituation som medför risk för strålning (EGT L 371, 30.12.1987, s. 76, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/1987/600/oj>).

- Operativt stöd och operativ utbildning avseende Euratoms system för kärnämneskontroll.
- Tekniskt stöd till genomförandet av icke-spridningsavtalet i fråga om kärnämneskontroll, inklusive stöd för att stärka unionens exportkontrollordning.
- Forskning och stöd för att förbättra kärn- och strålsäkerheten och kärn- och strålskyddet i samband med den globala CBRN-ramen (kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära händelser) och relaterade unionsstrategier.
- Metoder och teknik för att upptäcka kärntekniska och radioaktiva ämnen utanför myndigheternas kontroll samt förebyggande av och respons vid incidenter rörande sådana ämnen, inklusive nukleär kriminalteknik.
- Stöd för kapacitetsuppbyggnad i fråga om nukleärt fysiskt skydd med hjälp av det europeiska utbildningscentrumet för kärnsäkerhet.

b) Bibehållande och vidareutveckling av expertis och kompetens på kärnenergiområdet i gemenskapen.

- i) Utbildning och rörlighet, inklusive utbildningsprogram såsom Marie Skłodowska-Curie-åtgärder.
- ii) Främjande av innovation, kunskapshantering, informationsspridning och utnyttjande av kärnvetenskap och kärnteknik, framför allt för kärnsäkerhet, fysiskt skydd, kärnämneskontroll och strålskydd.

- iii) Stöd till tekniköverföring från forskning till industri.
 - iv) Stöd till förberedelser för och utveckling av en konkurrenskraftig europeisk fusionsindustrikapacitet.
 - v) Stöd till att inrätta, tillgängliggöra och ge lämpligt tillträde till europeiska och internationella forskningsinfrastrukturer, däribland JRC:s infrastrukturer⁵.
 - vi) För att främja kärnvetenskapen som grund för standardisering kommer toppmoderna referensdata, material och mätningar relaterade till kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och nukleärt fysiskt skydd samt andra tillämpningsområden såsom nuklearmedicin att tillhandahållas genom direkta åtgärder.
- c) Främjande av utvecklingen av fusionsenergi och bidra till genomförandet av den europeiska färdplanen för fusionsenergi:
- färdplanen kommer att genomföras genom ett medfinansierat europeiskt partnerskap inom fusionsforskning med målet att producera el genom fusion under andra halvan av detta århundrade. Detta kan innefatta bland annat följande:
- i) Utnyttjande av befintliga och framtida fusionsanläggningar, inklusive anslag av driftsbidrag till fusionsforskningsinfrastrukturer när detta är lämpligt.
 - ii) Förberedelser för framtida fusionskraftverk genom utforskande och utveckling av alla relevanta aspekter, inklusive material, teknik och design.
 - iii) Genomförande av ett målinriktat utbildningsprogram utöver verksamhet som anges i led b i.

⁵ Utifrån den rullande investeringsplanen för JRC:s infrastrukturer.

- iv) Samordning av gemensam verksamhet inom det gemensamma företaget Fusion for Energy.
- v) Samarbete med Iter-organisationen.
- vi) Vetenskapligt samarbete inom ramen för Euratoms internationella överenskommelser.

Det samfinansierade europeiska partnerskapet inom fusionsforskning kommer att genomföras genom ett bidrag till de rättsliga enheter som inrättats eller utsetts av medlemsstaterna och eventuella tredjeländer som är associerade till Euratomprogrammet 2026-2027. Bidraget får omfatta resurser in natura från gemenskapen eller utstationering av kommissionspersonal.

Ytterligare finansiering av forskning och innovation på fusionsområdet får tillhandahållas genom ansökningsomgångar.

- d) Stödja unionens och dess medlemsstaters politik för kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och nukleärt fysiskt skydd:

De direkta åtgärderna kommer att stödja politiken om kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och nukleärt fysiskt skydd samt genomförandet av relevant lagstiftning genom att tillhandahålla oberoende vetenskaplig och teknisk information och expertis.

BILAGA II

Effektkedjor och därtill relaterade nyckelindikatorer ska användas för att strukturera övervakningen av framstegen hos Euratomprogrammet 2026-2027 i riktning mot dess specifika mål enligt artikel 3.2. Effektkedjorna ska vara tidsberoende: det ska göras åtskillnad mellan kort, medellång och lång sikt. Indikatorerna för effektkedjorna ska fungera som proxyvariabler för de framsteg som gjorts i riktning mot specifika mål. Insamlingen av mikrodata till nyckelindikatorerna för effektkedjor, vilka delas med Horisont Europa, ska ske centralt på ett harmoniserat sätt med minimal rapporteringsbörda för bidragsmottagarna.

Indikatorer för vetenskapliga effektkedjor

Euratomprogrammet 2026-2027 förväntas leda till framsteg i fråga om kunskaper om förstärkt kärnsäkerhet och nukleärt fysiskt skydd, säkra tillämpningar av joniserande strålning, hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall, strålskydd samt utveckling av fusionsenergi. Framstegen inom dessa områden ska mätas med hjälp av indikatorer gällande vetenskapliga publikationer, framsteg i genomförandet av färdplanen för fusionsenergi, utvecklingen av expertis och kompetens samt tillgång till forskningsinfrastrukturer.

Önskvärda vetenskapliga effekter	På kort sikt	På medellång sikt	På längre sikt
Förbättring av en säker användning av kärnenergi och andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft, inbegripet kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall samt avveckling	Publikationer – antal kollegialt granskade vetenskapliga publikationer från Euratom	Citeringar – områdesvägt citeringsindex för kollegialt granskade vetenskapliga publikationer från Euratom	Vetenskap i världsklass – antal och andel av de kollegialt granskade vetenskapliga publikationerna från Euratomprogrammet 2026-2027 som utgör väsentliga bidrag till vetenskapen
	Delad kunskap – andel av forskningsresultaten (öppna data/öppen publicering/öppen programvara etc.) som delas genom infrastrukturer för öppen kunskap	Kunskapsspridning – andel av öppet tillgängliga forskningsresultat som aktivt använts/citerats	Nya samarbeten – andel av Euratoms bidragsmottagare som utvecklat nya tvärvetenskapliga/ sektorsöverskridande samarbeten med användare av deras öppna resultat av forskning och innovation inom Euratom
Främjande av fusionsenergins utveckling	Framsteg i genomförandet av färdplanen för fusionsenergi – andel av de i färdplanen för fusionsenergi fastställda delmålen för perioden 2021–2027 som nåtts av Euratomprogrammet 2026-2027		
Bibehållande och vidareutveckling av expertis och kompetens i unionen	Kompetens – antal forskare som deltagit i kompetensutveckling inom ramen för Euratomprogrammet 2026-2027 (genom utbildning, rörlighet och tillgång till infrastruktur)	Karriär – antal och andel av de forskare som deltagit i kompetensutveckling som fått mer inflytande inom sitt forsknings- och innovationsområde	Arbetsförhållanden – antal och andel av de forskare som deltagit i kompetensutveckling som fått förbättrade arbetsförhållanden
	Antal forskare som har tillgång till någon forskningsinfrastruktur tack vare stödet från Euratomprogrammet 2026-2027		
	Referensmaterial som levererats och referensmätningar som inkorporerats i ett bibliotek		Antal internationella standarder som modifierats

Indikatorer för samhällseffektkedjor

Euratomprogrammet 2026-2027 förväntas bidra till att främja gemenskapens politiska prioriteringar i fråga om kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd, strålskydd och tillämpningar av joniserande strålning genom forskning och innovation, vilket framgår av de projektportföljer som genererar resultat som bidrar till att lösa problem inom dessa områden. Samhällseffekter ska också mätas i termer av särskild utveckling inom området för nukleärt fysiskt skydd och kärnämneskontroll.

Önskvärda samhällseffekter	På kort sikt	På medellång sikt	På längre sikt
Förbättring av en säker användning av kärnenergi och andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft, inbegripet kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall samt avveckling	Resultat – antal och andel av resultaten som syftar till att främja specifika politiska prioriteringar	Lösningar – antal och andel av innovationerna och de vetenskapliga resultaten som syftar till att främja specifika politiska prioriteringar	Fördelar – sammanlagda uppskattade effekter av användningen av de Euratomfinansierade resultaten på specifika politiska prioriteringar, inbegripet bidrag till den politiska beslutsprocessen och lagstiftningsprocessen
	Antal tjänster som levererats till stöd för kärnämneskontroll		Antal tekniska system som tillhandahållits och används
	Antal utbildningstillfällen som levererats till tjänstemän på fältet		
	Gemensamt skapande – antal och andel av Euratomprojekten där unionens medborgare och slutanvändare varit med om att tillsammans skapa forsknings- och innovationsinnehåll	Deltagande – antal och andel av de enheter som mottagit bidrag från Euratom som har mekanismer för att möjliggöra deltagande av medborgare och slutanvändare efter Euratomprojektet	Samhällsinflytande av forskning och innovation – användning och spridning av de vetenskapliga resultat och innovativa lösningar som skapats gemensamt inom Euratom

Indikatorer för innovationseffektkedjor

Euratomprogrammet 2026-2027 förväntas ge upphov till innovationseffekter som främjar framsteg i riktning mot dess specifika mål. Framsteg inom detta område ska mätas med indikatorer som rör immateriell äganderätt, innovativa produkter, metoder och processer och deras användning samt jobbskapande.

Önskvärda ekonomiska effekter/innovationseffekter	På kort sikt	På medellång sikt	På längre sikt
Förbättring av en säker användning av kärnenergi och andra tillämpningar av joniserande strålning än kärnkraft, inbegripet kärnsäkerhet, nukleärt fysiskt skydd, kärnämneskontroll, strålskydd, säker hantering av använt kärnbränsle och radioaktivt avfall samt avveckling Främjande av fusionsenergins utveckling Bibehållande och vidareutveckling av expertis och kompetens i unionen	Innovativa resultat – antal innovativa produkter, processer eller metoder från Euratomprogrammet 2026-2027 (per innovationstyp) och ansökningar om immateriell äganderätt	Innovationer – antal innovationer från Euratomprojekt (per innovationstyp) inklusive sådana som tilldelats immateriell äganderätt	Ekonomisk tillväxt – nya företag samt tillväxt och marknadsandelar i företag vilka utvecklat Euratomfinansierade innovationer
	Stöd till sysselsättning – antal arbetstillfällen i heltidsekvivalenter som skapats och arbetstillfällen som bibehållits i enheter som fått bidrag från Euratomprojektet (per anställningstyp)	Fortsatt sysselsättning – ökningen av antalet heltidsanställningar i heltidsekvivalenter, i enheter som fått bidrag från Euratomprojektet (per anställningstyp)	Total sysselsättning – antal direkta eller indirekta arbetstillfällen som skapats eller bibehållits tack vare spridning av Euratomresultat (per anställningstyp)
	Mängd allmänna och privata investeringar som mobiliserats genom den initiala Euratominvesteringen	Mängd allmänna och privata investeringar som mobiliserats för att dra nytta av eller utveckla Euratomresultat	Unionens framsteg mot 3 % av BNP genom Euratomprogrammet 2026-2027

Indikatorer för politikeffektkedjor

Euratomprogrammet 2026-2027 förväntas ge vetenskapliga resultat som kan användas i det politiska arbetet. Detta gäller i synnerhet vetenskapligt stöd till andra avdelningar inom kommissionen, såsom stödet till Euratoms kärnämneskontroll, eller till medlemsstaternas genomförande av rättsakter relaterade till kärnteknik och joniserande strålning¹.

Önskvärda politiska effekter	På kort sikt	På medellång sikt	På längre sikt
Stöd till politik för kärnsäkerhet, kärnämneskontroll och nukleärt fysiskt skydd	Antal och andel av Euratomprojekten som producerar resultat som är relevanta för det politiska arbetet	Antal resultat med påvisbar effekt på det politiska arbetet	Antal och andel av Euratomprojektens resultat som citerats i politiska dokument eller programdokument

För både indirekta och direkta åtgärder kommer mål att fastställas som motsvarar de förväntade resultaten av varje del av Euratomprogrammet 2026-2027.

¹ Kommissionens förordning (Euratom) nr 302/2005 av den 8 februari 2005 om genomförandet av Euratoms kärnämneskontroll (EUT L 54, 28.2.2005, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2005/302/oj>), rådets direktiv 2011/70/Euratom samt rådets direktiv 2014/87/Euratom av den 8 juli 2014 om ändring av direktiv 2009/71/Euratom om upprättande av ett gemenskapsramverk för kärnsäkerhet vid kärntekniska anläggningar (EUT L 219, 25.7.2014, s. 42, <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/87/oj>).